

Գ Ր Ա Կ Ա ՆՏ Ա Ն Դ Է Ա Լ Ի Կ Ի Է Ր ԻԱ Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ա Յ Ի Ն Կ Ա Տ Ա Կ Ե Ր Գ Ո Ւ Թ Ի Ի ՆԱ Ր Ք Ա Յ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ե Ր Գ Լ Գ .

Ս. Բեռնարդոս կ'ազաչէ խանդակաթօրէն Ս. Կոյսին՝ որ շնորհէ Տանգէի զԱստուած տեսնելու շնորհը, եւ կարենայ օգտուիլ իր այնքան տեսած բաներէն: Զօրանալով Տանգէի աչքերը, կը նշմարէ եռապատիկ պարունակի մը մէջ երբորդու՝ Պիլիան անճառելի զաղտնիքը: Միջին պարունակին մէջ կը տեսնէ մարդկային պատկերը. ուստի եւ կը փափաքի զիտնալ կերպը, որով միացած է աստուածային բնութիւնը մարդկային բնութեան: Յանկարծածագ շողիւն մը զայն տեսնել կու տայ անոր. եւ հոս կը վերջանայ տեսիլքը:

- 1 Ո՛վ Կոյս եւ Մայր, եւ դուստրը քու Զաւակիդ,
Խոնարհ եւ բարձրը քան ամէն արարած,
Կէտ հաստատուն յաւերժական խորհուրդին.
- 4 Դու այն ինքն ես՝ որ մարդկային բնութիւնն
Ազնուացուցիր այնքան՝ որ իր Արարիչն
Յօժարեցաւ ըլլալ անոր արարածն:
- 7 Վառեցաւ քու ծոցիդ մէջ սէրն եռանդուն,
Որուն տաքէն՝ անդորրութեան մէջ յաւերժ՝
Բողոքնեցաւ այսպէս բնորոշ այս ծաղիկն:
- 10 Հոս դուն մեզի համար ես ջանք միջօրեայ
Սիրոյ. եւ վա՛րը մահացուաց միջեւ դուն
Յուսոյ աղբիւր ես կենդանի եւ ամբիժ:
- 13 Կին, այնքան մեծ ես եւ այնքան զօրաւոր,
Որ ո՛վ որ շնորհ կ'ուզէ եւ չի՛ դիմեր քեզ,
Կ'ուզէ որ թո՛ի իր իղձն առանց թեւերու:
- 16 Քու բարութիւնդ օգնութեան չի՛ հասնիր լոկ
Աղաչողին, այլ կը կանխէ շատ անգամ
Աղաչանքներն առատածեռն եւ անհայց:
- 19 Ողորմութիւն քո՛ւ մէջ, քո՛ւ մէջ զբթութիւն,
Քու մէջ շրջեղ պերճանք, քո՛ւ մէջ կը խրմբուի
Ի՛նչ բարութիւն արարածին մէջ որ կայ:

1-3. Մարիամ՝ զուտր է ի Զաւակին՝ Յիսուսի, ըստ որում Աստուած է. մայր է՝ ըստ որում մարդ:

4-7. Յիսուս չարհամարչեց արարածն ըլլալ մարդկային բնութեան՝ զոր ինքն ստեղծեց էր:

- 22 Արդ աս՝ որ պինտ անդընդախոր վիրապէն
Տիեզերքին՝ մինչեւ հոս մի՛ 'ստ միոջէ
Տեսաւ կեանքերը հոգեկան, կ'աղաչէ
- 25 Քեզ որ իրեն շնորհես այնքան զօրութիւն,
Որ կարենայ աշուրներով բարձրանալ
Աւելի վեր դէպ ի վերջին Փըրկութիւնն:
- 28 Եւ ես՝ որ այնքան բուռն տենչ չունեցայ
Ինձ համար քան թէ իրեն, քեզ կ'ընծայեմ
Իմ աղօթքներս բոլոր, եւ քեզ կ'աղաչեմ
- 31 Որ ապարդիւն չըման, որպէս զի ցըրուես
Աղօթքներովդ անկէ ամէն մեռոտ ամպ,
Այնպէս որ վեհ հաճոյքն անոր յայտնուի:
- 34 Քեզ կ'աղաչեմ դարձեալ, Դըշխոյ, որ կըրնաս
Ինչ որ կ'ուզես, որ պահես ողջ անաբատ՝
Այդ տեսիլքէն վերջ՝ բաղձանքներն իր բոլոր:
- 37 Յաղթէ՛ քու աջդ իր մարդկեղէն յոյգերուն.
Երանուհին տես, տե՛ս սուրբերն անհամար
Որ կ'ընկերեն աղօթքներու ձեռնամած »:
- 40 Էէն սիրուած ու մեծարուած աշուրներն
Աղօթողին վըրայ սեւեռ՝ ցուցին մեզ
Որքան հաճոյ են իրեն՝ ջերմ աղօթքներն:
- 43 Անոնք յետոյ յաւերժ Լոյսին ուղղուեցան,
Որուն վըրայ չի՛ կըրնար կարծուիլ որ յառի
Արարած որ եւ է աչք այնքան յըստակ:
- 46 Եւ ես որ իմ իղձերու հուսկ վախճանին
Կը հասնէի, ինչպէս քնական պիտ' ըլլար,
Ըզձանքներու տապն ալ իմ մէջըս շիջաւ:
- 49 Բեռնարդոս հետ կը ժըպտէր, հետ աչք կ'ընէր
Որպէս զի վեր նայիմ ես, մինչ ես արդէն
Էի այնպէս ինչպէս որ ինքը կ'ուզէր:
- 52 Վասըն զի աչքս հետըզհետէ սըրբուելով
Աւելի եւս կը թափանցէր ճաճանչին
Բարձրը լուսոյն, որ է ինքնին ճըշմարիտ:
- 55 Տեսութիւնս այն վայրկեանէն զեց մեր լեզուն,
Որ կը յաղթուի այն տեսիլքէն, կը յաղթուի
Յիշողութիւնն ալ գերածայր պերճանքէն:

25. Վերջին փրկութիւն. Աստուած:

40. Ս. Կոյսին:

- 68 Ինչպէս որ մէկն երազեցելով կը տեսնէ,
Եւ երազէն վերջ միտքն ուրիշ բան չի մտար
— Բայց թէ միայն տրպաւորուած յոյզն ու կիրքն.
- 61 Այսպէս եւ ես. զի ցընդեցաւ զըրեթէ
Ամբողջ տեսիլքս, եւ կը ծորի սըրտիս մէջ
Դեռ քաղցրութիւնը որ անկէ առաւ ծնունդ:
- 64 Այսպէս եւ ձիւնն արեւուն տակ կը հալի,
Այսպէս հովէն տերեւներուն վրայ թեթեւ
Կը կորսուէին Սիրիլայի պատգամներն:
- 67 Ո՛վ վեհագոյն լոյս, որ այնքան բարձրը ես
Մահկանացու մտածումներէն, տուր մըտքիս
Դըշիկ մը փոխ անկէ որ ինձ երեւցար,
- 70 Եւ ըրէ իմ լեզուս այնքան հըզօրեղ,
Որ կարենայ գոնէ կայծիկ մը միայն
Թողուլ փառքէդ ապագայի մարդերուն:
- 73 Վասըն զի քիչ մ' յիշողութեանս թէ դառնաս,
Ու թէ քըշիկ մ'այս տողերուս հընչես մէջ,
Պիտ' յաղթանակդ աւելի լաւ ըզգացուի:
- 76 Եւ ես կարծեմ որ պիտ' անշուշտ շլանայի
Բորբ ճանաչէն՝ որուն սրութեան տոկացի,
Եթէ աչքերս անկէ զատուած ըլլային:
- 79 Եւ կը յիշեմ որ ես ասով աւելի
Թանգուզն եղայ տոկալու այնքան՝ որ հուակ
Հասցուցի իմ աչուիս անհուն Զօրութեան:
- 82 Ո՛վ առատ շնորհ, որով առի սիրտ՝ աչուիս
Այնքան խորունկ խրելու յաւերժ լոյսէն ներս,
Որ ես տեսայ ինչ որ տեսնել կընայի:
- 85 Եւ տեսայ իր խորքում սիրոյ հանգոյցով
Մէկ հատորի մէջ պարփակուած ու զօղուած՝
Տիեզերքին վրայ ինչ որ կայ ցիրուցան:
- 88 Գոյացութիւն, դիպուած իրենց յատկութեամբ,
Ու մէքն իրար կապուած կեցողով մ'այնպիսի,
Որ ինչ որ ես կ'ըսեմ շառայլ մըն է լոկ:
- 91 Տիեզերական ձեւը ես այս հանգոյցին
Կարծեմ տեսայ, վասըն զի աս ըսելուս
Կը զգամ թէ սիրտըս կը ճըխայ ցընծութեամբ:

- 94 Ինձ աւելի թըմբիր առեց մէկ ըոպէ,
Քան քսանհւնգ դարեր այն մեծ ձեռնարկին,
Ուր Արզոսի ստուերն հիացուց Պոսիդոնն:
- 97 Այսպէս իմ միտքս առկախ բոլոր բովանդակ՝
Կը դիտէր պիշ պիշ՝ ուշադիր եւ անշարժ,
Եւ դիտելու եռանդը միշտ կ'աւելնար:
- 100 Այն լոյսն անանկ ազդեցութիւն մը կ'ընէ,
Որ շըրջել աշն անկէ ուրիշ բաներու,
Անկարելի է որ երբեք հաւանութի:
- 103 Քանզի բարին որ է կամքին առարկան,
Ամբողջ անոր կը ծրարուի մէջ, ուսնկէ դուրս
Որեւիցէ կատարեալ է անկատար:
- 106 Ասկէ վերջ խօսքս աւելի կարճ պիտ' ըլլայ
Հանդէպ անոր զոր կը յիշեմ, քան մանկան՝
Որ կը թըրջէ դեռեւս լեզուն ըստինքէն:
- 109 Ոչ թէ կային երեւոյթներ զանազան
Իմ նրկատած այն կենդանի լոյսին մէջ,
Քանզի է միշտ այնպէս ինչպէս էր առաջ:
- 112 Այլ տեսութիւնս որ նայելով կ'ուժեղնար
Իմ մէջըս, այն մի միայն պարզ երեւոյթն
Իմ փոխուելու աստիճանով կը փոխուէր:
- 115 Յըստակ ու խոր էութեան մէջ վեհ Լոյսին
Ինծի երեք պարունակներ երեւցան
Եռագունի եւ միեւնոյն տարածով:
- 118 Եւ մին միւսն՝ ինչպէս Իրիս Իրիսէ
Կը ցոլանար կարծես, երբորդն հուր կը թուէր,
Որ կը շընչէր ասկէ անկէ հաւասար:
- 121 Ո՛հ, ո՛րքան կարճ է խօսքը, ո՛րքան տրկար՝
Մըտածումս: Եւ աս՝ հանդէպ տեսածիս
Այնքան է խեղճ, որ չի բաւեր ըսել. «Քիչ»:
- 124 Ո՛վ լոյս յաւերժ, որ լոկ քու մէջ կը հանգչիս,
Քեզ կ'ըմբըռնես լոկ, ու քննէ՝ մըրընքւած
Եւ ըմբըռնող քեզ՝ կը սիրես կը ժրպտես:

94-96. Բոպէ մը տեսիլքէն վերջ աւելի թմբուցիւն, մոռացում պատճառեց ինծի քան որչափ չպատճառեցին 25 դարեր մանրամասնութեանց այն ձեռնարկին, ուր Արզոս նաւին շուքը առաջին անգամ ըլլալով՝ հիացում պատճառեց Պոսիդոնի: Տանդէն մինչև Արզոնաւորդները 2523 տարիներու անջրպետ մը կայ, եթէ Քրիստոսն մինչև Հոմի հիմնարկութիւնը 750 տարի հաշուէր, Հոմն մինչև Տրոյի աւերածը 431, և Տրոյապոյսէն մինչև Արզոնաւորդները՝ 42:

115-117. Երբորդութեան մասին կը խօսի:

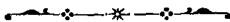
118-120. Եւ մի, այսինքն՝ Որդին, միւսն՝ Հօրմէն կը ցոլանար. երբորդը՝ Ս. Հօրն որ կ'սկէ մէկն և միւսն:

125-126. Կը բացատրէ Երբորդութիւնը:

- 127 Այն պարունակն որ կը թուէր թէ քննէ
 Կը ծընէր այնպէս՝ ինչպէս լոյս ցոլացած,
 Եւր Ես քուչիկ մը զըննեցի աչքերովս,
- 130 Ինձ թըւեցաւ ներսը տեսնել մեր պատկերն
 Իր իսկ գոյնովը նըկարուած, Եւ աչքս հոն
 Մըխըրճուեցաւ մընաց բոլոր բովանդակ:
- 133 Զերդ Երկրաչափ՝ որ կը ղընէ ամէն ուշ
 Եւր բոլորակ մը կը չափէ, կը խոկայ
 Եւ չի գըտնէր սկիզբը որուն պէտք ունի.
- 136 Այսպէս էի հանդէպ այս նոր տեսիլքին.
 Ես կ'ուզէի տեսնել թ' ինչպէս միացաւ
 Պարունակին՝ պատկերն ու հոն կը մընար:
- 139 Բայց փետուրներս ատակ չէին այդ բանին.
 Եւր ահա միտքս ցընցուեցաւ յանկարծոյն
 Փայլատակէ մ'որ գոհացուց իմ փափաքս:
- 142 Մեծ տեսիլքիս զօրութիւնն, հո՛ս, պակսեցաւ.
 Բայց կը դարձնէր փափաքս ու կ'ամբըս արդէն՝
 Նըման անուի մ'որ կը շարժի հաւասար՝
- 145 Սէրը՝ շարժիչն արփույն Եւ միւս աստղերուն:

Թրգմ. Հ. Ա. ՂԱԶԻԿԵԱՆ

127-131. Որդին կը տեսնէ մեր մարդկային պատկերով, բայց աստուածային գոյնով.
 137-138. Կ'ուզէ հասկնալ Երկու անճառելի խորհուրդներ. այսինքն թէ ինչպէս մարդկային
 պատկերը միացած է Երկրորդ պարունակին, այսինքն Որդւոյն:

ԱՅԼԵԻԱՅԼ

Մ Ա Հ Բ Ր Օ Ֆ. Զ Ա Մ Զ Ե Ա Ն Ի

ԻՏԱԼԻՈՅ ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆԻՆ

ԶԱՄԶԵԱՆ ծերակուտականին մահով
 աներեւոյթ կ'ըլլայ աշխարհահռչակ գիտ-
 նական մը, և գիտնականով մը կ'անե-
 րեւութանայ հայրենասէր մը, նկարագիր
 մը, մէկը այն արիասիրտ անձերէն՝
 որոնք ծնած են իրր օրինակ ծառայելու
 ուրիշ մարդոց, և կաղապարելու ամբողջ
 սերունդները իրենց վրայ, իրենց գործոց
 և քաղաքական առաքելութեան վրայ,
 Զամէնանի պարզափայլ ճակտին վրայ,

որուն մեծավայել ազնուականութիւնը դէմ-
 քին վրայ կը ղրողմէր արական գեղեցկու-
 թիւն մը, կը կարդացուէր միանգամայն
 հանդարտ, ներդաշնակ և խաղաղ յաջոր-
 դութիւնը ներքին մտածութիւններուն՝ զոր
 պայծառ տրամաբանութիւն մը կ'առաջ-
 նորդէր նըրա՛հիւս կապակցութիւններով. և
 աւանդական ստուգութեանց խնդիրներով
 կը բարձրանար նորանոր խուզարկութիւն-
 ներու, հաճելի գիտեբու և յստակ հետե-